



УДК 7.012: 741.6(477)

ВІЗУАЛЬНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ МІФІВ ЗАСОБАМИ СУЧАСНОЇ ЦИФРОВОЇ ІЛЮСТРАЦІЇ

ПОЛЯКОВА Марина^{1,2}, КИРСЕНКО Яна²

¹Інститут проблем сучасного мистецтва НАМ України, Київ, Україна

²Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна
capibara73@gmail.com; yanakirsenko@gmail.com

У роботі досліджено особливості візуальної репрезентації українських міфів засобами сучасної цифрової ілюстрації. Визначено принципи інтерпретації традиційних образів, стилізації міфологічних персонажів. На конкретних прикладах розглянуто підходи до організації композиції та символіки колірної палітри. Показано, як цифрова ілюстрація ефективно актуалізує культурну спадщину та формує емоційний зв'язок із сучасною аудиторією.

Ключові слова: графічний дизайн, українська міфологія, українська культура, ілюстрація, традиція і сучасність.

ВСТУП

У сучасній українській візуальній культурі такий напрям, як цифрова ілюстрація, стрімко розвивається. Водночас помітною тенденцією є звернення українських митців до національної міфології, що стало особливо впливовим після 2014 року, коли актуалізувалося значення української спадщини, у тому числі фольклору. До прикладу, популярними стали образи Мавки, берегинь, козаків-характерників та інших персонажів. Відтак цифрова ілюстрація відіграє важливу роль у збереженні та популяризації національної спадщини, фольклору, міфів тощо. Візуальна репрезентація українських міфів та легенд є не лише художнім осмисленням фольклорних образів, а й засобом формування культурної ідентичності через сучасні графічні інструменти. Ілюстрація виконує комунікативну та емоційно-образну функції, передаючи зміст міфологічних сюжетів через композицію, колір і стилізацію. Актуальність дослідження полягає у необхідності подальшого переосмислення традиційних образів засобами сучасної цифрової графіки.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Мета роботи полягає в аналізуванні особливостей міфологічних образів, їхньої символіки та візуальної інтерпретації в сучасному графічному середовищі, визначенні оригінальних композиційних, стилістичних і колористичних рішень.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

У процесі дослідження встановлено, що візуальна репрезентація українських міфів засобами сучасної цифрової ілюстрації потребує поєднання глибокого аналізу фольклорних джерел з актуальними графічними підходами.



Міфологічні образи мають складну символіку та архетипний характер, що зумовлює необхідність їх осмисленої стилізації та адаптації до сучасного візуального середовища, книжкової графіки, брендингу тощо. При цьому дослідники виділяють такі основні типи стилістичної інтерпретації міфологічних героїв: архетипічний стиль – зі збереженням традиційної іконографії; наївно-фантазійний – із застосуванням «дитячих уявлень»; гротескний стиль – перебільшення, наближені до карикатурності; ретро-фольклор – імітація старовинних гравюр і малюнків; модерністський підхід – поєднання фольклору з абстракцією та новітніми техніками [1, с. 400].

Українська міфологія містить значну кількість виразних персонажів (лісовики, мавки, русалки, домовики та ін.), образи стихій та сакральні символи, які можуть стати основою для створення цілісної серії ілюстрацій [2]. Цікавим завданням для художників є поєднання вітальності фольклорних персонажів і традиційної національної колористики з актуальними тенденціями у цифровій графіці, українській та світовій. Сучасна цифрова ілюстрація тяжіє до узагальнених форм, експериментальної колористики та авторської інтерпретації традиційних мотивів [3].

Серед українських митців, які звертаються до міфологічної тематики, варто відзначити ілюстраторку і письменницю Оксану Булу, яка у серіях ілюстрацій до авторських проєктів розробляє образи лісових духів, міфічних істот та анімалістичних персонажів, які поєднують «європейськість» з алюзіями на український фольклор (рис. 1) [4]. Її візуальна мова характеризується м'якою атмосферною колористикою, увагою до природного середовища та психологічною виразністю персонажів, що формує емоційний зв'язок із глядачем і підсилює інтеркультурний контекст образів.



Рис.1. Ілюстрації. Авторка: Оксана Була. 2025 [6]

Порівняльний аналіз робіт сучасних ілюстраторів, які працюють із темою міфології та фольклору, показує, що «магнетична привабливість» архетипних і фольклорних образів формує наративи, звертається до колективного несвідомого та особливо впливає на аудиторію. [3, с. 406]. Візуальна мова таких проєктів часто поєднує мінімалістичну композицію з глибоким



колористичним опрацюванням та увагою до фактурності, що сприяє емоційній залученості глядача.

Зокрема, ілюстраторка Христина Мануйлик у своїх роботах інтерпретує образи українських міфологічних персонажів (мавки, русалки, лісовики), поєднуючи декоративність, стилізовану пластику форм і стриману природну колірну гаму. Її твори демонструють синтез традиційної символіки з актуальними засобами цифрової графіки, що сприяє осучасненню фольклорних сюжетів (рис. 2) [6].



Рис. 2. Українські міфологічні персонажі: Перелесник, Мавка, Купала.
Авторка: Христина Мануйлик, 2023. [5]

Таким чином, цифрова ілюстрація виступає ефективним засобом актуалізації національних міфів у сучасному культурному просторі та сприяє формуванню нових форм їх візуального прочитання.



ВИСНОВКИ

Сучасна візуальна репрезентація українських міфів засобами цифрової ілюстрації поєднує традиційні символи та новітні графічні підходи, створюючи цілісну айдентичку. Стилiзація міфологічних персонажів, використання символічно навантаженої колірної палітри та продуманих композиційних рішень сприяє формуванню емоційного зв'язку з аудиторією. Аналіз показав, що цифрова ілюстрація є ефективним інструментом трансформації традиційних образів у сучасному візуальному середовищі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Слітюк О. О., Лунько А. Д., Скляренко В. О., Лаврусенко С. П. Адаптація міфологічних образів українського фольклору в композиції творів мистецтва та дизайну в контексті історичного розвитку. *Теорія та практика дизайну*. 2025. Вип. 2 (36). С. 398–405. URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/31872>
2. Тиховська О. Етнопсихологічна специфіка образу повітрулі в українських казках та бувальщинах. *Народознавчі зошити*. 2021. № 5 (161). С. 1273–1283. DOI: <https://doi.org/10.15407/nz2021.05.1273>
3. Овчаренко А. В., Ларікова Л. А. Особливості архетипних образів в українській традиційній культурі та їх трансформація у візуальному інтернет-контенті. *Культурологічний альманах*. 2024. Вип. 2. С. 402–407. DOI: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2024.2.50>
4. Bula Oksana. *Tukoni. Official website*. 2026. URI: <https://www.tukoni.com.ua/en>; https://www.instagram.com/tukoni_tribe/
5. Грицай А., Мельник О. Ідентифікація українських міфологічних образів у сучасному графічному дизайні. *Актуальні проблеми сучасного дизайну*: зб. мат-лів III Міжн. наук.-практ. конф., м. Київ, 22 квітня 2021 р. Т. 2. КНУТД, 2021. С. 34–36. URI: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/18095>
6. Manuylyk Kh. Mythology character illustration (Цифрові ілюстрації українських міфологічних персонажів). *Behance*. 2023. URI: https://www.behance.net/manuylyk_khrystyna (дата звернення: 27.02.2026).

POLIAKOVA M., KYRSENKO Y.

VISUAL REPRESENTATION OF UKRAINIAN MYTHS USING MODERN DIGITAL ILLUSTRATION

The paper examines the specific features of the visual representation of Ukrainian myths through the medium of contemporary digital illustration. It identifies the key principles underlying the interpretation of traditional imagery and the stylization of mythological characters. Through selected case studies, the research analyzes approaches to compositional organization and the symbolic construction of the color palette. The study demonstrates how digital illustration effectively reactivates cultural heritage and fosters an emotional connection with contemporary audiences.

Keywords: *graphic design, Ukrainian mythology, Ukrainian culture, illustration, tradition and modernity.*